

Research article

การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบของโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา
เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

DEVELOPMENT OF INQUIRY-BASED HYBRID TRAINING PROGRAM FOR STUDENT EXCHANGE
PROGRAM TO ENHANCE ENGLISH COMMUNICATIVE COMPETENCIES

ทัศนีย์ เศรษฐพงษ์* สิริอร จุลทรัพย์ แก้วมรกฏ ธรศนันต์ อุณนันทน์ และยัสมิน เซซิล วาร์ลิก

Tasane Saththaphong*, Siriorn Jullasap Kaewmoragot, Thassanant Unnanantn, and Yasemin Secil Varlik

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร 10300 ประเทศไทย

Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University, Bangkok 10300 Thailand

Journal of Industrial Education. 2024, Vol. 23 (No. 3), <https://doi.org/10.55003/JIE.23308>

Received: March 13, 2024, | Revised: May 8, 2024, | Accepted: September 13, 2024

ABSTRACT

This research was to develop an inquiry-based hybrid training program enhance English communicative competencies of Thai students participating in an exchange program. The research procedure was divided into two phases. The first phase was the development of a hybrid training program based on inquiry-based learning and its effectiveness was evaluated by five experts. Second, the tailored learning platform was implemented to the 30 Suan Sunandha Rajabhat University students in the first semester of the academic year 2022, joined the Thailand-Taiwan-Australia Exchange Program. The instruments of this study were a questionnaire with efficiency at the highest level ($\bar{x} = 4.81$, $SD = 0.30$) and an English communicative competency test with item difficulty ranging from 0.42-0.57, item discrimination ranging from 0.42-0.76 and reliability of 0.89. The statistical analysis was frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and t-test for dependent variables. The results of this research revealed that the inquiry-based hybrid training program consisted of seven components: 1) principles, 2) objectives, 3) training program content, 4) the training program's structure, 5) activity guidelines, 6) training program media, and 7) program evaluation. Also, the instruction process set for both on-line and on-site classes were divided into five stages: 1) engagement, 2) exploration, 3) explanation, 4) elaboration, and 5) evaluation. Moreover, after the training program implementation, the students' post-test mean scores were significantly higher than those of the pre-test and the increase with .05 significance level. These findings suggest that the use of inquiry-based hybrid training program enhances English communicative competencies of Thai students participating in an exchange program.

Keywords: Hybrid training program, Inquiry-based learning, English communicative competencies

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 คือการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบและประเมินตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร และระยะที่ 2 คือการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบ โดยนำไปทดลองใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไทย-ไต้หวัน-ออสเตรเลีย จำนวน 30 คน ภาคต้น ปีการศึกษา 2565 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมซึ่งมีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, $SD = 0.30$) แบบทดสอบวัดสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.42-0.57 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.42-0.76 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบที ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบมี 7 องค์ประกอบคือ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาการฝึกอบรม 4) โครงสร้างของโปรแกรมฝึกอบรม 5) แนวทางการจัดกิจกรรม 6) สื่อประกอบการฝึกอบรม และ 7) การประเมินผลการฝึกอบรม ขั้นตอนในการฝึกอบรมประกอบด้วยกิจกรรมในชั้นเรียนและกิจกรรมออนไลน์ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างความสนใจ 2) ขั้นสำรวจและค้นหา 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป 4) ขั้นขยายความรู้ และ 5) ขั้นประเมินผล และจากการนำโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบไปใช้พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 การค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่า การใช้โปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบสามารถส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนได้

คำสำคัญ: โปรแกรมฝึกอบรมผสมผสาน, การเรียนรู้แบบสืบสอบ, สมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

1. บทนำ

สมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม (Ministry of Education, 2009, p. 220) ซึ่ง Crystal (2002, p. 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษว่า เป็นสื่อกลางในการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดและรับข้อมูลข่าวสาร ทั้งยังเป็นภาษาหลักที่ชาวต่างชาติใช้เพื่อการสื่อสารระหว่างประเทศมากที่สุด จนกระทั่งกล่าวได้ว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ (International language) หรือภาษาสากล (Global language) สอดคล้องกับ Bell (2013, p. 10) ที่กล่าวว่า คนที่มีความรู้ภาษาอังกฤษดีจะมีโอกาสดีในสังคม เพราะสามารถรับรู้ข่าวสารข้อมูลได้รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ และสถานการณ์โลก อีกทั้งภาษาอังกฤษช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคล เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละเชื้อชาติ และสามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามบริบทและสถานการณ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้เล็งเห็นความสำคัญของสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ จึงได้จัดให้มีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษขึ้นในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตในทุกสาขา โดยมีเป้าหมายสำคัญของการสอนภาษาอังกฤษว่า เมื่อนักศึกษาเรียนภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง จะสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ แสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University, 2023, p. 6)

การศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ครูผู้สอนมีการตื่นตัวและปรับกระบวนการจัดการเรียนการสอนจากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นการบรรยาย (Lecture) ผู้สอนมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนแต่เพียงผู้เดียว ได้มีการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนแบบไฮบริดที่เน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ในการเรียน (Interactive learning) ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนหรือผู้เรียนกับผู้สอน (Bamrungsetthapong et al., 2020, pp. 213-224) ผู้สอนมีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอนมาสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนการสอนแบบไฮบริดจึงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้เกิดการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ที่สมบูรณ์ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนากระบวนการคิดและการสื่อสาร ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานได้รับความนิยมทั้งในและต่างประเทศอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา และมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาก่อนหน้านี้ของโรงเรียน Albuquerque Public (Petsangsri, 2012, pp. 50-61) ได้ศึกษาวิจัยการใช้วิธีการเรียนแบบไฮบริด โดยการใช้บทเรียนออนไลน์กับการเรียนในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยการจัดหาทางเลือกที่ดีที่สุดให้แก่ผู้เรียน ตัวอย่างชั้นเรียนที่ใช้และประสบผลสำเร็จคือ ผู้เรียนวิชา English as a second language การเรียนรูปแบบนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนตัวเอง

และใช้บทเรียนได้เป็นเวลานานเท่าที่ผู้เรียนต้องการ วิธีการนี้ช่วยตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้อย่างรวดเร็ว และผลการวิจัยนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏที่ใช้วิธีการเรียนแบบไฮบริดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน (Supakvorakul et al., 2017, p. 66) จุดแข็งของการเรียนการสอนแบบไฮบริดเมื่อนำมาออกแบบโปรแกรมฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนไทย-ไต้หวัน-ออสเตรเลีย ย่อมเกิดผลดี เนื่องจากการแลกเปลี่ยนนักศึกษาเป็นสิ่งที่ดี เพราะเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างบรรยากาศความเป็นนานาชาติ Rupavijetra and Rupavijetra (2020, pp. 1-15) ได้ศึกษารูปแบบกิจกรรมของโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา พบว่า การแลกเปลี่ยนนักศึกษาระยะเวลาสั้น ๆ ที่เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมนั้นจะมีค่าใช้จ่ายสูงมาก โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาส่วนใหญ่มหาวิทยาลัยต้องหาเครือข่ายกันเอง และนักศึกษาต้องออกค่าใช้จ่าย ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีเงินสนับสนุนเพื่อการนี้ การแลกเปลี่ยนนักศึกษาจะใช้เวลา 1 ภาคเรียน หรือ 1 ปีขึ้นไป ข้อจำกัดดังกล่าวมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมโดยนำเทคโนโลยีแบบออนไลน์มาใช้ ออกแบบจัดการเรียนรู้ ส่วนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับอุดมศึกษาพบปัญหาด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะถึงการแก้ปัญหาโดยการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไปศึกษาในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษ การจ้างอาจารย์ต่างชาติในรายวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง (Bangsaen, 2019, p. 1193)

การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมแบบผสมผสานมีการนำมาพัฒนาผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษาจำนวนน้อยในช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโควิด 19 ในปี พ.ศ.2564-2565 การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานจึงเป็นรูปแบบการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมต่อการนำมาใช้ในการเรียนรู้ที่มีลักษณะการผสมผสานการเรียนรู้ ดังนี้ (1) การเรียนแบบเผชิญหน้า ประกอบไปด้วย การเรียนแบบ On-site และการเรียนแบบ On-hand (2) การเรียนทางไกลผ่านเครือข่าย ประกอบไปด้วย การเรียนแบบ On-air การเรียนแบบ On-line และการเรียนแบบ On-demand ผู้ที่จะนำการเรียนการสอนแบบไฮบริดมาประยุกต์ใช้ สามารถปฏิบัติตามระบบการเรียนการสอน ดังนี้ 1) การเรียนรู้แบบผู้เรียนนำตนเอง 2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 3) การวิเคราะห์ผู้เรียน 4) การออกแบบ 5) การกำหนดเวลาเรียน สถานที่เรียน และการวิเคราะห์กิจกรรม 6) การกำหนดวิธีการเรียนหรือกิจกรรมการเรียน 7) การพัฒนาและเลือกวัสดุการสอนหรือทรัพยากรในการสอน 8) การควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการเรียน และ 9) ข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bamrungsetthapong et al. (2020, pp. 213-224) ที่ได้ศึกษาการเรียนการสอนแบบไฮบริดกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 และศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการเรียนการสอนแบบไฮบริด และศึกษาแนวทางการออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอนแบบไฮบริด พบว่า การเรียนรู้แบบไฮบริดเป็นรูปแบบการสอนอีกรูปแบบหนึ่งที่เหมาะสมต่อการนำมาใช้ในการเรียนรู้ในยุคการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ซึ่งในปัจจุบันเป็นลักษณะการผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ทั้งในลักษณะเผชิญหน้า และการเรียนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ ในการสร้างองค์ความรู้ได้อย่างหลากหลาย อันก่อให้เกิดการศึกษาที่มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดแก่ผู้เรียน ทั้งนี้ในการส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่เน้นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการฝึกกระบวนการคิดและการสื่อสารภาษาอังกฤษในสถานการณ์จำลอง การนำการจัดการเรียนรู้แบบสืบสอบ (Inquiry-based learning) มาประยุกต์ใช้จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองหรือสร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ผู้สอนช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดคำถาม เกิดความคิด และลงมือหาความรู้ เพื่อหาคำตอบหรือข้อสรุปด้วยตนเองในสถานการณ์หรือโจทย์ที่กำหนด (Khemmani, 2017, p. 141)

งานวิจัยครั้งนี้จึงมีจุดประสงค์ในการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบของโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และประเมินคุณภาพโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบ ซึ่งช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายและมีประสิทธิภาพต่อการส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาต่อไป

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบของโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้ครูผู้สอนมีการตื่นตัว และปรับกระบวนการทัศน์ในการจัดการเรียนการสอนจากการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม ปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ซึ่งเน้นการสร้างปฏิสัมพันธ์ในการเรียน (Interactive learning) ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้สอน (Bamrungsetthapong et al., 2020, pp. 213-214) ผู้สอนมีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอนมาสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนการสอนแบบไฮบริดจึงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้เกิดการเรียนแบบมีปฏิสัมพันธ์ที่สมบูรณ์ Kongsumruay et al. (2021, pp. 670-682)

กล่าวว่าการเรียนรู้แบบ Hybrid มีการใช้กันทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในองค์กรและการศึกษาระดับอุดมศึกษา จากงานวิจัยของ Blanka และ Kacetla (Kongsumruay et al., 2021, pp. 670-682) การเรียนการสอนแบบผสมผสานเป็นระบบการจัดการเรียนการสอนที่รวมเอาข้อดีในการเรียนรู้แบบออนไลน์และการเรียนรู้ในห้องเรียน (Face-to-face) เข้าไว้ด้วยกัน โดยเน้นการผสมผสานวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและนักศึกษาด้วยกันผ่านเครื่องมือและซอฟต์แวร์ที่ได้มาตรฐาน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้เชิงรุกและได้ใช้กระบวนการคิดในการเรียนรู้ หลักการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Hybrid learning) มีดังนี้ 1) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning environment) 2) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ (Class community) 3) การออกแบบบทเรียน (Lesson design) 4) การมีส่วนร่วมและการโต้ตอบ (Engagement and interactivity) 5) การประเมินผลและป้อนกลับ (Assessment and feedback) จากการศึกษาวิจัยด้านการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานมีการนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยนักวิจัยได้พัฒนาแผนจัดการเรียนรู้แบบ On-site และแผนจัดการเรียนรู้แบบ On-line และมีบทเรียนออนไลน์ (Bamrungsetthapong et al. 2020, pp. 213-224) โดยจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ เช่น ห้องเรียนปกติและห้องเรียนออนไลน์ร่วมกันอัตราส่วน 70-30 เป็นการเรียนที่ผสมผสานกันระหว่างการเรียนแบบเผชิญหน้าและการเรียนแบบออนไลน์ การนำจุดเด่นของการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้โดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา และสถานที่ ความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร นำมาสู่ความสนใจในการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบของโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาบทเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และมีสื่อนาออนไลน์ จะช่วยส่งเสริมทักษะการสื่อสารภาษา และการเรียนในชั้นเรียน ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรมภายในห้องเรียนปกติ และการเรียนออนไลน์ด้วยการนำตัวเอง การเรียนแบบทำกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่ม ศึกษาผ่านเครื่องมือที่กำหนด และประกอบในบทเรียนออนไลน์ มีดังนี้ 1) โปรแกรม Google Classroom เป็นสื่อกลางในการนำผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนไม่ว่าจะเป็นเอกสารประกอบการเรียนและเอกสารเพิ่มเติมในรูปแบบของข้อความ วิดีทัศน์ หรือข้อสอบตามความต้องการของผู้วิจัย 2) การใช้โปรแกรม Google Meet ใน Google Classroom ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดคุย โต้ตอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการฝึกทักษะภาษา 3) การใช้โปรแกรม Microsoft OneNote Class Notebook ใน Microsoft Team ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเพื่อให้ผู้เรียนได้สรุปความรู้ที่ได้ศึกษาจากเนื้อหาสาระแต่ละบทเรียน เอกสารอ่านเพิ่มเติม ซึ่งบทเรียนออนไลน์มีการจัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนใช้สำหรับการโต้ตอบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม และ 4) การใช้โปรแกรม Google Meet เพื่อการสื่อสาร ประชุม พูดคุย ติดต่อกัน สามารถแชร์สกรีน เปิดไมโครโฟน เปิดกล้อง กำหนดค่า ตั้งสิทธิ์ในการใช้งานร่วมกันได้ เหมาะสำหรับการจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมสมรรถนะภาษาอังกฤษและเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานโครงการแลกเปลี่ยน

หลักการของการเรียนการสอนแบบผสมผสานมาพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมที่มีกิจกรรมในห้องเรียนและกิจกรรมออนไลน์ โดยใช้การเรียนรู้แบบสืบสอบมาจัดกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ขั้นตอนการเรียนรู้แบบสืบสอบจะทำให้ผู้เรียนสืบสอบและแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เกิดความใฝ่รู้และมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้นในการฝึกทักษะภาษาและทักษะการทำงานกลุ่ม (Khemmani, 2017, p. 141) จากหลักการเรียนการสอนแบบผสมผสานและการเรียนรู้แบบสืบสอบ ผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและการสอนของ Tyler (Ornstein & Hunkins, 2013, pp. 101-102) ที่กล่าวว่า นักหลักสูตรจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวเนื้อหาวิชา ผู้เรียน และสังคมเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายทั่วไป แล้วกลั่นกรองเป้าหมายนั้นด้วยปรัชญาการศึกษาและทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อที่จะกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายเฉพาะหรือจุดมุ่งหมายที่แท้จริงต่อไป จากนั้นจึงทำการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่คาดหวังว่าจะให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ การจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนและส่วนเสริมหลักสูตรวางแผนให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้ วิสัยทัศน์ หลักการของหลักสูตร การกำหนดวัตถุประสงค์ การเลือกหาวิชา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรแบบโปรแกรมของ Tyler ได้มีอิทธิพลต่อการพัฒนาหลักสูตรและการสอนในองค์กรการศึกษา และเป็นที่ยอมรับ ซึ่งมีจุดเน้นที่การวางแผนและการออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่แท้จริงและสามารถวัดได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงใช้หลักการนี้ในการออกแบบพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมต่อไป งานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน โดยมีสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนที่อบรมด้วยโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบมีคะแนนสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนการเข้าอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนแบบไฮบริดช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ในการเรียนระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้สอน การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอนมาสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนการสอนแบบไฮบริดจึงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบของโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษมีขั้นตอนในการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบของโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ระยะที่ 2 การประเมินคุณภาพโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบของโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเพื่อศึกษาคุณภาพของโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบคือ เนื้อหาตามบริบทในไทย ซึ่งอยู่ภายใต้หัวข้อ 4 หัวข้อ ดังนี้ ผลผลิตที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น (OTOP) สถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย ศิลปวัฒนธรรมของไทย และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย ทั้งนี้การวางกรอบเนื้อหาโปรแกรมฝึกอบรม และเนื้อหากิจกรรมการเรียนการสอนเกิดจากความต้องการและความสนใจของนักศึกษาตามขั้นตอนการเรียนรู้แบบสืบสอบ

2. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ชั้นปีที่ 1-3 ที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน จำนวน 70 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ชั้นปีที่ 1-3 ที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน จำนวน 30 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง จากผลคะแนนการสอบวัดระดับภาษาอังกฤษ Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) ระดับ B1 ขึ้นไปมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในระดับที่ใกล้เคียงกัน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามประเมินคุณภาพของโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบจำนวน 9 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ ประเมินด้วยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า แบบสอบถามประเมินคุณภาพของโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$, $SD = 0.30$)

แบบทดสอบวัดสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย มีตัวเลือก 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาตามโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบ (Item objective congruence : IOC) ผลการประเมินพบว่า แบบทดสอบมีข้อสอบที่ค่า IOC = 1.00 จำนวน 25 ข้อ มีค่า IOC = 0.66 จำนวน 5 ข้อ ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.42-0.57 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.42-0.76 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 แปลผลได้ว่า แบบทดสอบมีคุณภาพ ค่าความยากระดับปานกลาง ค่าอำนาจจำแนกค่อนข้างสูง ค่าความเชื่อมั่นสูง

การทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) และใช้แบบแผนการทดลองแบบมีกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว แต่มีการวัดซ้ำตามเวลาที่กำหนดทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการจัดกระทำ (One-group pretest-posttest design) เพื่อดูพัฒนาการโดยมีแบบแผนการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	การวัดก่อนการทดลอง	ตัวแปรจัดกระทำ	การวัดหลังการทดลอง
E	O ₁	X ₁	O ₂
E	คือ กลุ่มทดลอง		
O ₁	คือ ผลที่วัดได้ก่อนการทดลองด้วยแบบทดสอบวัดสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ		
O ₂	คือ ผลที่วัดได้หลังการทดลองด้วยแบบทดสอบวัดสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ		
X ₁	คือ ตัวแปรจัดกระทำ (โปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบ)		

การดำเนินการทดลองใช้โปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบตามแผนการทดลองที่กำหนดไว้โดยอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง เป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน (16 สัปดาห์) โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนการสอน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษในด้านต่อไปนี้

1.1 ด้านความรู้ทางภาษาอังกฤษ

1.2 ด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทชีวิตจริง

2. การเก็บรวบรวมผลการวัดสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เรียนกลุ่มทดลอง

3. การคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนที่เข้าร่วมโครงการที่สื่อสารภาษาอังกฤษได้และมีการสอบภาษาอังกฤษ Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) ในระดับ C1 ซึ่งเป็นอาจารย์ในสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยกำกับการสอนของอาจารย์ภาษาอังกฤษในชั้นเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นตามแนวทางในโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

4. การประเมินสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาหลังผ่านการจัดกิจกรรมตามโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบ แล้วนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษทั้งก่อนและหลังการดำเนินการตามโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบ โดยใช้สถิติทดสอบที่ (t-test dependent) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ค่าเฉลี่ย (M) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมฝึกอบรม Hybrid แบบสืบสอบ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการแปลความหมายค่าเฉลี่ยนำหนักแบ่งออกเป็น 5 ระดับ

4. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมแบบผสมผสานของโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษาเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ผลการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน

1.1 หลักการและเหตุผลของโปรแกรมฝึกอบรมแบบผสมผสานของโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถด้านทักษะภาษาอังกฤษ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานในการใช้ภาษาอังกฤษ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างเหมาะสม

1.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรโปรแกรมฝึกอบรมแบบผสมผสานหลังจบหลักสูตรแล้ว ผู้เรียนมีสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

1.2.1 ด้านความรู้ทางภาษาอังกฤษ หมายถึง มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาทางภาษาอังกฤษด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้างทางภาษา คำศัพท์ สำนวน และวัฒนธรรมทางภาษา

1.2.2 ด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทชีวิตจริง หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้ทางภาษาอังกฤษไปใช้ในการสื่อสารผ่านทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนในการเชื่อมโยงกับสถานการณ์ใหม่ในชีวิตจริง ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะได้เหมาะสมสอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมได้

1.3 เนื้อหาการฝึกอบรม ประกอบด้วย

เนื้อหาการฝึกอบรมตามบริบทในไทย ซึ่งอยู่ภายใต้หัวข้อ 4 หัวข้อ ดังนี้ ผลิตภัณฑ์ที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น (OTOP) สถานที่ท่องเที่ยวในประเทศไทย ศิลปวัฒนธรรมของไทย และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย ทั้งนี้จะมีเพียงการวางกรอบเนื้อหาหลักสูตร ส่วนเนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้เกิดจากความต้องการและความสนใจของนักศึกษา เพื่อฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษ

1.4 โครงสร้างของโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบ โดยใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 60 ชั่วโมง ประกอบด้วย การฝึกอบรมในห้องฝึกอบรม รวม 40 ชั่วโมง และการฝึกอบรมออนไลน์ด้วยตนเองอย่างน้อย 20 ชั่วโมง

ตารางที่ 2 การกำหนดรูปแบบการฝึกอบรมตามโครงสร้างของโปรแกรมฝึกอบรม Hybrid แบบสลับสอบ

เนื้อหา	หน่วยการเรียนรู้	รูปแบบการฝึกอบรม	
	ขั้นตอนการฝึกอบรม	ห้องฝึกอบรม	ออนไลน์
1. การฝึกทักษะภาษาทั้ง 4 ทักษะในการเรียนรู้เนื้อหา ผลิตภัณฑ์ที่มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่น (OTOP) การคิดผ่านการฝึกภาษาลงมือปฏิบัติ	ปฐมนิเทศการเรียนรู้แบบสลับสอบ	✓	
	ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ เป็นขั้นที่ผู้เรียนเผชิญปัญหาด้านการใช้ภาษาอังกฤษและแสดงความคิดเห็น	✓	
	ขั้นที่ 2 ขั้นสำรวจและค้นหา เป็นขั้นที่ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมในห้องฝึกอบรมและทำกิจกรรมผ่านออนไลน์วางแผนการแสวงหาความรู้ และดำเนินการแสวงหาความรู้		✓
	ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป เป็นขั้นส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ดำเนินกิจกรรมโดยการวิเคราะห์ข้อมูลผ่านออนไลน์ และนำเสนอผลที่ได้ในห้องฝึกอบรม	✓	✓
	ขั้นที่ 4 ขั้นขยายความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้การใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทชีวิตจริงที่ได้ไปใช้เชื่อมโยงกับความรู้เดิม ดำเนินกิจกรรมโดยการฝึกปฏิบัติออนไลน์กับเจ้าของภาษา	✓	✓
	ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายสรุปผลการฝึกอบรม ดำเนินกิจกรรมในห้องฝึกอบรมและประเมินผลทั้งทางด้านผลงานและกระบวนการเรียนรู้	✓	✓

1.5 แนวทางการจัดกิจกรรม

รูปแบบการฝึกอบรมแบบห้องฝึกอบรม และออนไลน์ ด้านความรู้ภาษาอังกฤษ และด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทชีวิตจริง โดยใช้ทักษะภาษาทั้ง 4 ทักษะในการเรียนรู้เนื้อหา ผ่านการลงมือปฏิบัติ จัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสลับสอบ ขั้นตอนในการฝึกอบรมประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างความสนใจ เป็นขั้นที่ผู้เรียนเผชิญปัญหาด้านการใช้ภาษาอังกฤษและแสดงความคิดเห็น 2) ขั้นสำรวจและค้นหา เป็นขั้นที่ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมในห้องฝึกอบรมและทำกิจกรรมผ่านออนไลน์วางแผนการแสวงหาความรู้ และดำเนินการแสวงหาความรู้ 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป เป็นขั้นส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ดำเนินกิจกรรมโดยการวิเคราะห์ข้อมูลผ่านออนไลน์ และนำเสนอผลที่ได้ในห้องฝึกอบรม 4) ขั้นขยายความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้การใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทชีวิตจริงที่ได้ไปใช้เชื่อมโยงกับความรู้เดิม ดำเนินกิจกรรมโดยการฝึกปฏิบัติออนไลน์กับเจ้าของภาษา และ 5) ขั้นประเมินผล เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายสรุปผลการฝึกอบรม ดำเนินกิจกรรมในห้องฝึกอบรมและประเมินผลทั้งทางด้านผลงานและกระบวนการเรียนรู้

1.6 สื่อประกอบการฝึกอบรม เป็นสื่อหลากหลายประเภทที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่

1.6.1. สื่อออนไลน์ ได้แก่ แหล่งข้อมูลสารสนเทศ แบบฝึกหัดออนไลน์ เฟซบุ๊ก

1.6.2. สื่อออฟไลน์ เช่น คู่มือการฝึกอบรม เอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่องความรู้ภาษาอังกฤษ และด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทชีวิตจริง ใบงาน สื่อวีดิทัศน์ คลิปเสียง โปรแกรมนำเสนอ PowerPoint เป็นสื่อหลักในการฝึกอบรมในห้องฝึกอบรม

1.6.3. สื่อบุคคล เช่น อาจารย์ชาวต่างชาติ และนักศึกษาชาวต่างชาติ

1.7 การประเมินผลการฝึกอบรม

การวัดและการประเมินผลประกอบไปด้วยการประเมินผลก่อนและหลังการฝึกอบรม ได้แก่ การทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ และการประเมินระหว่างฝึกอบรม ได้แก่ การประเมินทักษะปฏิบัติทางภาษา

2. ผลการประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสลับสอบเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังจัดการเรียนรู้ด้วยโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสลับสอบสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตาราง

ตารางที่ 3 คะแนนค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าที (t-test) ของคะแนนการทดสอบสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษก่อนและหลังฝึกอบรมด้วยโปรแกรมฝึกอบรม Hybrid แบบสืบสอบ

สมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		t	p
		$\bar{x}$	SD		
ก่อนการทดลอง	30	20.15	3.57	3.122	.003*
หลังการทดลอง	30	23.05	3.52		

หมายเหตุ: *p ≤ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาโครงการแลกเปลี่ยนที่เรียนโดยโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบมีสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนก่อนการทดลองมีค่าเฉลี่ย 20.15 คะแนน และมีคะแนนหลังการทดลองเพิ่มขึ้นเป็น 23.05

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนมีความเหมาะสมดี เป็นโปรแกรมฝึกอบรมที่ช่วยเตรียมนักศึกษาให้มีสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษที่ประหยัด และมีความยืดหยุ่นในเรื่องของเวลา โปรแกรมฝึกอบรมพัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Hybrid learning) และการจัดการเรียนการสอนแบบสืบสอบ มาเป็นแนวคิดในการกำหนดองค์ประกอบของโปรแกรมฝึกอบรม ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2) หลักการและเหตุผล 3) เนื้อหาการฝึกอบรม 4) โครงสร้างของโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบ 5) แนวทางการจัดกิจกรรม 6) สื่อประกอบการฝึกอบรม และ 7) การประเมินผลการฝึกอบรม ขั้นตอนในการฝึกอบรมประกอบด้วยกิจกรรมในชั้นเรียนและกิจกรรมออนไลน์ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างความสนใจ 2) ขั้นสำรวจและค้นหา 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป 4) ขั้นขยายความรู้ และ 5) ขั้นประเมินผล ทุกองค์ประกอบของโปรแกรมฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาตามขั้นตอนแบบสืบสอบมีความสอดคล้องและสนับสนุนกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Puakprom and Chusanachoti (2013, pp. 276-297) ที่ได้พัฒนาหลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาภาษา และการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า การพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบเริ่มต้นจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ทำให้การจัดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้อบรมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรได้ โปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางภาษาอังกฤษ และสามารถใช้อังกฤษสื่อสารในบริบทชีวิตจริงได้ ซึ่งโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานเป็นรูปแบบผสมผสาน สามารถตอบสนองความหลากหลายของผู้เรียนได้ ช่วยลดเวลาการเรียนการสอน และสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนยิ่งขึ้น (Chuachai, 2018, pp. 65-79; Korbuakaew et al., 2023, pp. 1-10) รูปแบบการผสมผสานในการวิจัยนี้เป็นการฝึกอบรมในห้องฝึกอบรม ซึ่งผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษผ่านการฝึกปฏิบัติร่วมกับเพื่อนคนอื่น และอาจารย์ชาวต่างชาติ ผู้เรียนเข้าฝึกอบรมเนื้อหาได้ในเวลาที่ต้องการ และมีวิทยากรให้คำแนะนำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ

ผลคะแนนสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษหลังจัดการเรียนรู้ด้วยโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบสูงกว่าก่อนฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากกระบวนการฝึกอบรมในขั้นตอนการฝึกปฏิบัติได้ใช้ทักษะภาษาทั้ง 4 ทักษะในการเรียนรู้เนื้อหา ผ่านการลงมือปฏิบัติ จัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบสืบสอบ (Dachakupt & Yindeesuk, 2018, pp. 83-85) ขั้นตอนในการฝึกอบรมประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างความสนใจ เป็นขั้นที่ผู้เรียนเผชิญปัญหาด้านการใช้อังกฤษและแสดงความคิดเห็น 2) ขั้นสำรวจและค้นหา เป็นขั้นที่ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมในห้องฝึกอบรมและทำกิจกรรมผ่านออนไลน์วางแผนการแสวงหาความรู้ และดำเนินการแสวงหาความรู้ 3) ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป เป็นขั้นส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษ ดำเนินกิจกรรมโดยการวิเคราะห์ข้อมูลผ่านออนไลน์ และนำเสนอผลที่ได้ในห้องฝึกอบรม 4) ขั้นขยายความรู้ เป็นขั้นที่ผู้เรียนนำความรู้การใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทชีวิตจริงที่ได้ไปใช้เชื่อมโยงกับความรู้เดิม ดำเนินกิจกรรมโดยการฝึกปฏิบัติออนไลน์กับเจ้าของภาษา และ 5) ขั้นประเมินผล เป็นขั้นที่ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายสรุปผลการฝึกอบรม นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินกิจกรรมในห้องฝึกอบรมและประเมินผลทั้งทางด้านผลงานและกระบวนการเรียนรู้สมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในทุกระยะ ซึ่งสอดคล้องกับ Saththaphong and Eakwannang (2019, pp. 87-98) ที่นำการจัดการเรียนการสอนแบบสืบสอบมาใช้ในการพัฒนาความสามารถในการรู้เรื่องการอ่านโดยใช้การจัดการเรียนการสอนแบบสืบสอบ

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การจัดการเรียนการสอนแบบสืบสอบส่งผลต่อความสามารถในการรู้เรื่องการอ่าน ซึ่งผลการเปรียบเทียบความสามารถในการรู้เรื่องการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบสืบสอบกับนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนแบบปกติ สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการเรียนการสอนด้วยวิธีปกติ สอดคล้องกับทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบค้นพบ (Discovery method) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ค้นหาคำตอบหรือความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและพัฒนาทักษะการคิด ช่วยในเรื่องความจำ สามารถเชื่อมโยงความรู้หรือนำความรู้ไปประยุกต์ได้ (Khemmani, 2017, p. 141; Khowtrakul, 2011, pp. 321-324) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suchairut et al. (2016, pp. 106-113) ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบสืบสอบเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้จริง ทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจในการเรียน

6. ข้อเสนอแนะ

การนำโปรแกรมฝึกอบรมผสมผสานแบบสืบสอบเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนที่พัฒนาขึ้นไปใช้ เป็นการฝึกปฏิบัติที่ทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปสู่สถานการณ์ในชีวิตจริงได้ และฝึกทักษะการสื่อสาร ในการจัดกิจกรรมกลุ่ม สามารถทำโครงการร่วมกันเพื่อลดความสามารถ และให้ผู้เรียนได้ปรึกษา วางแผนงานร่วมกัน และเรียนรู้ช่วยเหลือกัน และการใช้สื่อการสอนที่ผ่านระบบออนไลน์ ควรเลือกเครื่องมือที่ผู้เรียนส่วนใหญ่ใช้ จะทำให้การติดต่อสื่อสารง่ายขึ้น เนื่องจากความนิยมใช้เครื่องมือออนไลน์จะแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ และการฝึกอบรมตามโปรแกรมนี้มีลักษณะแบบผสมผสาน สิ่งที่สำคัญคือระบบเครือข่ายและอุปกรณ์เชื่อมต่อ ก่อนเริ่มต้นควรมีการสำรวจความพร้อมของเครื่องคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์สื่อสารก่อน ผู้จัดอบรมต้องเตรียมอุปกรณ์สำรองไว้ในกรณีที่อุปกรณ์มีปัญหา

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัย และขอขอบคุณ Mrs. Abigail Melad Essien และ Mr. Asim Baris Orses ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือออกแบบกิจกรรมพัฒนาภาษาอังกฤษ ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจแก้ไขเครื่องมือการวิจัยจนมีความถูกต้องและเหมาะสมต่อการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์ ผู้นำเครื่องมือไปใช้ในการวิจัย ตลอดจนนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลงานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จไปด้วยดี ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รับประกาศนียบัตรรับรองการเข้าอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ที่จัดอบรมออนไลน์เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ.2565 โดยสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประโยชน์ที่ทุกท่านได้รับจากบทความนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้มอบโอกาสทางการศึกษาและการทำงานให้กับผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

- Bangsaen, W. (2019). The state and problems of instructional management in English core subjects at the Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 12(1), 1193-1207. (in Thai)
- Bamrungsetthapong, S., Tharnpanya, P., & Satjarathai, K. (2020). Hybrid learning and the quality improvement of Thailand's education in the 21st century. *Narkbhutparitat Journal*, 12(3), 213-224. (in Thai)
- Bell, J. (2013). *New language, new literacy*. Pippin.
- Chuachai, S. (2018). Development of a curriculum promoting media, information and digital literacy for undergraduate students in information technology for elementary teacher course. *Silpakorn Educational Research Journal*, 10(2), 65-79. (in Thai)
- Crystal, D. (2002). *English as a global language* (2nd ed.). Cambridge University Press.
- Dachakupt, P., & Yindeesuk, P. (2018). *Teacher skills 7C 4.0*. Chulalongkorn University Press. (in Thai)

- Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University. (2023). *Curriculum of bachelor of education program in English B.E. 2566*. Author. (in Thai)
- Khemmani, T. (2017). *Pedagogy: Knowledge for organizing effective learning processes*. Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Khowtrakul, S. (2011). *Educational psychology*. Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Kongsumruay, K., Nedpukdee, R., & Chusukserm, T. (2021). The study of efficiency and attitude of the Third year student towards using instructional media of English critical listening. *Academic Journal of Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus*, 9(2), 670-682. (in Thai)
- Korbuakaew, T., Korbuakaew, G., & Korbuakaew, S. (2023). Hybrid learning management model to enhance competence in the development of learning innovation media of pre-services teachers. *SSRU Academic Journal of Education*, 7(1), 1-13. (in Thai)
- Ministry of Education. (2009). *Basic education core curriculum B.D.2008*. Author. (in Thai)
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F. P. (2013). *Curriculum: Foundations, principles, and issues* (6th ed.). Pearson Education.
- Petsangsri, S. (2012). Blended learning and its applications. *Journal of Industrial Education*, 11(1), 1-5. (in Thai)
- Puakprom, P., & Chusanachoti, R. (2023). English literacy curriculum based on content and language integrated learning and project-based learning approaches for upper secondary school students. *Journal of Education Studies*, 48(4), 276–297. (in Thai)
- Rupavijetra, P., & Rupavijetra, P. (2020). Study the activities model of the student mobility‘TWINCLE program’ for promoting global citizenship and internationalization for Japanese students of Chiba University, Japan. *CMU Journal of Education*, 4(1), 1-15. (in Thai)
- Saththaphong, T., & Eakwannang, W. (2019). A development of reading literacy ability in accordance with the Pisa test using by reading apprenticeship approach of lower secondary school students. *Journal of Education Khon Kaen University*, 43(1), 87-98. (in Thai)
- Suchairut, N., Sawekngam, W., & Tanak, E. (2016). Development of an instructional model based on model-based inquiry and context-based learning approaches to promote scientific reasoning and transfer of learning abilities of lower secondary students. *Journal of Industrial Education*, 15(1), 106-113. (in Thai)
- Supakvorakul, C., Hokuwan, S., & Chumpoolong, N. (2017). A development of instructional system with hybrid learning for Undergraduate Students at Rajabhat University. *Journal of Educational Measurement Mahasarakham University*, 23(1), 66-77. (in Thai)